

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datirat z dnevom naslednje nedelje.

Naročino velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krone, za pol in četr leta razmerno; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročino z ozirom na visokost poštine. Naročino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravništvo se nahaja v Ptiju, gledališko poslopje štev. 3.

Stev. 3.

V Ptiju v nedeljo dne 19. januarja 1908.

IX. letnik.

Somišljeniki!

Naš urednik je predpretekli petek težko obolel. Zato se je morala v zadnjem hpu vrsta naših shodov malo spremeniti. Zdaj se je obrnilo uredniku Linhartu zopet na boljše. Tako je mogoče, da se bodejo shodi zopet redno vršili.

V nedeljo 19. prosinca 1908 ob 3. uri popoldne v gostilni g. Marinič v sv. Urbanu pri Ptiju

javni kmetski shod.

Na tem shodu se bode razpravljalo o zelo važnih, slehernega kmeta se tikajočih stvareh. Kmetje in kmetice! Pridite vse, da čujete napredno besedo! Pridite vse, da povemo zatiralcem, zsesalcem in hinavcem svoje mnenje. Kmet za kmeta! Vsi ste vabjeni, ki ste dostojni, trezni ljudje!

V nedeljo, 26. prosinca 1908 ob 3. uri popoldne v gostilni g. Golloba v Vurbergu

javni kmetski shod.

Na obeh shodih govorita posestnik Andrej Drofenig iz Poiplata in urednik Karl Linhart o kmetijskih ter agrarno-političnih vprašanjih.

Kmetsko ljudstvo! Udeleži se teh važnih zborov v polnem številu. Nikdo ne more ljudstvu pomagati, — le ljudstvo samo si zamore pomagati! Tudi nasprotniki naj pridejo, ako ne bodo razgrajali. Na naših shodih ima vsakdo prosto besedo, ako je pametni, trezni človek.

Pridite vse!

Kadar gorè potujejo...

Povest od sovraštva in ljubezni.

Spisal Karl Bienenstein.

(9. nadaljevanje.)

VI.

Od zdaj naprej je delal kmet Joža nato, da dobi Zagorjan popolnoma v svoje roke. Joža je hotel postati pridni človek in da bi to zamogel, se ni bal niti pred nepoštenimi sredstvi. Delal je na to, da postane Zagorjan popolnoma osamljen. To je šlo lahko. Zagorjan je smatral vsakega, ki je občeval s Požurnikom, za svojega sovražnika. To slaboto je poznal Joža in jo je izrabil. Vedno je vedel povedati, kako je to ali ono slišal, kaj je ta ali oni s Požurnikom govoril. Tako je smatral Zagorjan končno vsakega kmeta v Rdečemgozu za svojega strupenega sovražnika. Vsled tega pa je tudi pri najmanjši priliki v krčmi strastno svoje sosedje psovval. Tako so se mu sosedji omikali. Tožiti ga niso hoteli, ali kaznovati so ga s tihim zaničevanjem. Zagorjan je čutil to zaničevanje, ali s tem je postal njegovo sovraščvo še večje in kadar je za hip izpozhal svojo napako, pričel je piti. Postal je pijanec kakor Joža in psoval z vsakim dnevom hujši.

Končno se je namenil župnik, da govoriti resno z Zagorjanom. Pustil mu je po Roziki povedati, da naj pride prihodnjo nedeljo k njemu v župnišče. In Zagorjan je prišel.

Župnik ga je povabil, da naj se vsede in pričel:

V negeljo, 19. prosinca ob 3. uri vse na shod v gostilni g. Marinič v sv. Urbanu!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer. Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za $\frac{1}{4}$ strani K 32, za $\frac{1}{4}$ strani K 16, za $\frac{1}{8}$ strani K 8, za $\frac{1}{16}$ strani K 4, za $\frac{1}{32}$ strani K 2, za $\frac{1}{64}$ strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Mi se ne bojimo!

Pričeli smo poleg izdajanja našega tako priljubljenega lista tudi shode priejeti. Zakaj? Veliko je število čitateljev „Štajerca“, ali vendar se dobijo še mnogo ljudi, ki si ne vzamejo časa za čitanje lista, ali pa, ki dobijo le ponenuvalne liste v roke, ali pa, ki sploh ne znaajo čitati. Sicer pa je govorjena beseda dostikrat boljša od pisane. Z istim namenom, kakor smo pričeli izdajati svojega „Štajerca“, pričeli smo tudi priejeti naše znamenite shode: da bi ljudstvo podučili, da bi ljudstvu pot za zboljšanje gospodarskega in duševnega položaja pokazali.

Nasprotniki so gledali! V njih listih se je vedno čitalo, da nima „Štajerc“ nobene veljave, nobene moči, da le hira, da živi le s podporami, da ga ljudstvo ne mara, — in zdaj se je na naših shodih naenkrat dokaza, da smo mi na prednjaki javna moč, da gremo naprej, da stojimo najpomembnejše občine za nami, da se nas ne sme prezirati. Naši shodi so natlačeno polni, tisočeri kmati prisegajo na zeleno našo zastavo, — vse, ki imajo srce na pravem mestu in ki se ne pustijo nahujskati ne na to ne na ono stran, stojijo za namil! In zdaj odpirajo prvaški nasprotniki usta ter pravijo, da je čudno, kako se razvija napredna misel.

Čudno? Ni čudno, prijatelji! Naprednjaki pokažemo lahko na gospodarsko delo! Kdo je pospeševal, uresničil, izboljšal prepotrebno kmetijsko družbo? Naprednjaki! In ta kmetijska družba stori vendar v enem tednu več nego vse prvaški rogovileži, ta kmetijska družba je na gospodarskem polju pričela s potrebnim delom, ki seveda ne ob-toji iz pravnega hujskanja! — In nsprej: kdo je delal v najbolje stoječih okrajnih zastopih? Poglejte ptujski okrajni zastop, poglejte zgornjebistriški in mariborski

zastop! Izračunajte, koliko dela so storili na prednjaki zastonj, brez vsake odškodnine, v prid ljudstvu!

Na vso to gospodarsko delo kažemo s ponosom. Prvaki pa si ne upajo napraviti tega računa. Pokazati bi zamogli edino Kozemovo tatvino, neizdelane ceste, Brencičeve račune itd...

Iz čeprav je ljudstvo dolgo spalo, — zdaj se budi, počasi ali zanesljivo se budi! In z vsakim dnevom jasneje izprevida ljudstvo svoje dosedanje nasprotnike, volkove v ovčji obleki ter se obrača od njih...

Zato so naši shodi tako imenito obiskani in zato so ljudje z našimi shodi tako zadovoljni.

Mi se ne bojimo... Treba je to povedati! Kajti najprve so naši črni nasprotniki te shode ††† hudobnih „Štajercijanov“ prezirali. Misliš so si: bodimo tisti, drugače pride prihodnjih še več ljudi na te shode. Zdsj pa pričenjajo psovati. Pravijo, ta so to „breverski“ shodi, da so „nevarni“ in bogre kaj. Ia zdaj celo obljubujejo, da bodo prišli naše shode motiti ter razbijati.

Pa — mi se ne bojim! Pijanih klerikalnih bedakov se ne bojimo, trezni kleriklci pa naj le pridejo, da čujejo naše besede!

Brez bojazni in s čisto vestjo stopamo med ljudstvo, — zmaga pa mora biti naša!

Politični pregled.

Državna zbornica stopila bode baje 17. marca zopet skupaj in bode potem zborovala do 11. aprila. Ta dan gredo trdni poslanci zopet na velikonočne počitnice, od katerih pridejo 17. aprila zopet k zasedanju, ki bode trajalo do konca junija. Potem pridejo deželni zbori do zasedanja.

Deželnozborske volitve za razne dežele so razpisane, i. s.: za Kranjsko dn 21., 26., 28.

šten, nego ves Rdečegoz z župnikom vred. In predno je našel župnik besedice odgovora, zaropata so vrata in Zagorjana ni bilo več v sobi. Dolgo je gledal župnik pred se. Potem je zamrjal: »Izgubljena duša!« in po klekl na pred Božjo podobo.

Joža je Zagorjana še hujskal in ta je bil zdaj trdnega prepicanja, da spada i župnik med njegove sovražnike. Joža je predlagal: »Ti pa ne pusti Roziko več v cerkvi peti.« In Zagorjan je zapovedal Roziki, da ne sme nikdar več na cerkveni kor stopiti. Dekle se ni upala oporekat. Šla je pred hišo ter jokala grenke solze. Nakrat je začula glas: »St, pst! Prestrasheno se je ozrla in opazila za gospodarskim poslopjem v mraku postavo, ki ji je obema rokama migala. Roziki je pričelo srce biti. Ali je to Toni? Ne, postava je bila premajhna. Stopila je bliže in izpoznala Požurnikovega kozjega pastirja. Tiho je zašepatala: »Kaj je? — Hvala Bogu, je odgovoril deček, tri četr ure že čakam. Toni bode v nedeljo ob 6. uri v Samskem grabnu. Pridi gotovo tja. Tako, zdaj grem pa hitro, drugače Toni na planini še znorji. Z Bogom!« In zdaj so se Rozikina oči zopet zasvetile, ali to ni bila več bolest, temveč sreča. Zagorjan se je čudil, kako mirno je sprejela hčerkica njegovo prepoved petja. Še bolj pa se je začudil, ko je v soboto rekel: »Oče, jutri bi sla rada k jutrnji maši, ki jo imajo kaplan. Ker ne smem več peti, je to pametnejše; ljudje me ne bodo tako gledali, kakor pri veliki maši. Zagorjan je bil s tem zadovoljen.

Ravno so se pričeli vrhovi Samskegora v mladem jutru svetiti, ko je že Rozika v hlev korakala, da bi nakrmila živilo, predno gre v cerkev. Pol ure pozneje

februarja in 6 marca, za Goriško 2., 5. febr. in 7. marca, za Češko 20., 27. febr. in 2. ter 5. marca, za Galicijo 25. febr., 2., 3. in 6. marca. Najzanimivejše so volitve na Češkem in Kranjskem; na Češkem je onemogočil narodnostni preprič vsako delo, na Kranjskem pa preprič med liberalnimi ter klerikalnimi prvaki.

Nova vojaška taksa stopila je z novim letom v veljavu. Povedali smo že bistvo novih določb, vendar pa naj to ponavljamo. Vojnaška takso (Krüppelsteuer) bodo plačevali odslej le tisti, ki imajo čez 1200 K letnega dohodka, torej vsi tisti, ki plačujejo osebni dohodninski davek, i. s. se plačuje:

Pri dohodkih

od	do	takse
K 1200	1800	6
1300	1400	7
1400	1600	9
1600	1800	11
1800	2000	13
2000	2400	17
2400	2800	23
2800	3200	29
itd. itd.		

Ogrska zahvala za nagodbo. V zahvalo, da bomo vsled sprejetja avstro-ogrskih nagodb letno 30 milijonov kron za Ogrska plačevali, — ustanovili so prevzetni Madžaroni neko društvo. To društvo ima namen, bojkotirati vse avstrijsko blago. Madžaroni nočejo ničesar od nas kupiti. Le našega denarja se ti potomei velezidjalcev ne sramujejo!

Klerikalno gospodarstvo. Kakor znano, vrlada že leta sem v dunajski občini dr. Lueger z svojo klerikalno gardo. Kar je nasprotnik Luegerjevih v občinskem svetu, te preprevijo trabant mogočnega tertijsala. Kèr se klerikalci ponujajo povsed kot izborni gospodarji, naj se ozremo na gospodarstvo v dunajski občini. Ravnotek se je sklenilo, da se vzame za Dunaj posojila z 360 milijonov v kron. Pomislimo: Vsled tega „vzornega“ klerikalnega gospodarstva bodo Dunajčanje skozi 90 let vsako leto samo za obresti in amortizacijo 14 milijonov v 834 785 kron plačevali. To se pravi: Z avako knono, ki so jo Dunajčani v tem posojilu najeli, plačali bodo 3 knone 90 vinarjev nazaj! Takšno gospodarstvo znajo klerikalci. In pred takim gospodarstvom — obvari nas, o Gospod!

Našim naročnikom!

Ponavljamo svojo prošnjo, da naj vsakdo ponovi svojo naročnino in to še tekom tega meseca, ker drugače se mu mora list ostaviti.

Kdor ne vè, koliko je dolzan, naj nam piše in odgovorili mu bodoemo takoj. Pri naročanju naj napiše vsakdo, je li novi ali stari naročnik. Ako je stari, naj piše svojo naročninsko številko (na adresni štampi je razvidna). Teh bornih 3 knon na leto za tedenški list ni veliko!

korakala je v lepi nedeljski obleki, na prsih šopek nategljev, v roki molitvenik, proti cerkvi. Kako svitlo so zrle njene oèi v lepi gozd! Gozd je stal tako vesel v mladi svitlobi v šumel, kakor da bi hotel povedati o tajni sreèi. Ptitski so peli in vedno glasneje se je èulo šumenje potoka v Samskem grabnu. Ko je prišla Rozika proti lesenu križu, obje se jo krepke roke. »Moja Rozi! — »Moj Ton!« Srce je bilo ob srcu, usta so počivala na ustih in potem so prišla vprašanja: »Ali me še ljubiš? — »Ali me nisi pozabil?« Končno sta se spomnila, da morata naprej v vas. Šla sta počasi po ozki poti in si pripovedovala dogodek izza greenkih časov loèitve. — »Kako to, da s prisel danes iz planine?« je vprašala Rozika. — »Oče je moral k pogrebu nekega bratranca in ta je daleč; zato ni hotel pustiti posestvo hlapcem. Poslal je po mene. Stari hlapec je šel na planino, jaz pa ostanem 4 dni tukaj! — »Ti, to je pametno od bratranca, da je ravno zdaj umrl! — »Boš tiso, se je nasmejal Toni; ali si od same ljubezni paganka postala?« Toni je pripovedoval od svojih dogodkih na planini in potem je prišla Rozi na vrsto. »Saj veš, kako je pri nas, vedno slabše. Oče je zmirom s tem lumpom skupaj in prihaja pjan domu. Meni je težko pri srcu, Toni.« O ženitni ponudbi Jožeta ni hotela fanti ničesar povedati, bala se je preprièa. Kmalu sta bila pred vhodom v vas. Pri prvi hiši sta se še parkrat poljubila in potem sta šla mirno proti cerkvi. Za njima pa je stopil iz grmovja kmet Joža. Hitro je tekkel k Zagorjanu, da bi mu vse to povedal. Ko je Zagorjan to èul, je kar besnel. Obdolžil je svojo ženo, posle, vse naskriž, izdajstva in komaj ga je Joža toliko pomiril, da je šel z njim v krèmo.

V nedeljo, 26. prosinca 1908 ob 3. uri vši na shod pri g. Gollobu v Vurmbertu!

Ali mi moramo zadoščati svojim dolžnostim in zatorej

Zvestoba proti zvestobi!

Somislenjeni! V 8 letih ste gotovo izpoznali, da je naš

Štajerc

potreben bi za nasprotnike in kacistno čitivo za prijatelje.

Vsakdo naj storis svojo dolžnost!

Dopisi.

Iz okolice Ptuja. Veselilo me je, ko sem slišal da ustanovi naš okrajni načelnik g. Ornig kuhinjsko šolo. Spoznal je s svojim bistrim umom, da je treba tudi ženskemu spolu pomagati in uresničila se je ta misel. Hvala vam, g. Ornig za vaš trud za nas uboge trpine! Naši prvaški dohðarji in farci takih jajca ne izvalijo; tem hujšačem je le za nemir in sovrašto! Tu vidimo, kako neponesteno blati farški „Gospodar“, list vse duhovščine, to kuhinjsko šolo. Res, lep mora biti človek, kateri ne privošči naši mladini, da si kaj nauči! Jaz kot star kmet vam kličem: stari, kateri imate dekleta, dajte jih v to šolo in videli boste, da se dela v vaš prid.

Podvinice pri Ptiju. »Štajerc« zmirom razglaša, kakšni nered je v klerikalnih brlogih. To se tudi pri nas godi. Našo bralno društvo nima družga namena, da nam naše može v pjanost zapeljava. Vsako zborovanje, katero aranžira ptujski prvak in bugataž „general“ Jurtela nam daje za to žalostni dokaz. Drugo ni: začetek je: „plač in liter“, drugi že dva in takto naprej, — dokler se ne napijejo. — Tako „izobrazbo“ nam kaže našo bralno društvo in to je škandal. Možje, bodite vendar enkrat pametni in otresite se teh pijavk! Saj vidite, kam se zaredili! Ti, ljubi »Štajerc«, pa nam bodi naš nadaljni zastopnik v naših žalostnih položajih!

Cirkovce. Vsakdo pometaj pred svojim pragom! Tudi naš župnik naj vzame metlico in naj pomede prah pred svojimi durmi! Od same „ljubezni“ do bližnjega je ustanovil konzum na ime svojega meñnarja, seveda na tri „slovenski“ podlagi! Tu je vse „slovensko“, župnik, meñnar in vso blago. Tako blago dobi menda iz Ruskega, kajti na Ptuju mu je vse preveč „dentsch“. Denar mu je dal, da dobi meñnar posojilo, ker moral bi drugega samo lako treteti. In vse to dela župnik iz gole „ljubezni“ do svojega bližnjega. Ali vso to sovrašto pa jo namerjeno na našo vodo gospo Starashina, katera vodi svojo trgovino s svojim sinom pridno in pošteno, da more preživeti svojih 5 otrok, kateri so še potrebeni kruha. Ti župnik, mi te vprašamo: ali je lepo in možato, ako se poštena rodbina tako grdo blati? Ali se ne sramuješ, da se hujška in psuje poštene ljudi? Ali je to častno za duhovnika, kateri vtika svoj nos v nepotrebne razmere? Ali misliš s tem pridobiti si čast in daljno zaupanje? Boš moral dati enkrat odgovornost pred večnim sodnikom?

Pijača je Zagorjana najprve malo pomirila. Ali ko so prihajali po maši kmetje ter se vsecli k drugi mizi ter potem zopet odhajali, brez da bi se zanj brigali, je postajal zopet razburjen. Tako je pil do 2. ure popoldne, ko bi imel pričeti »žegen«.

Toni je zutraj Rožki obljubil, da jo po žegnu zopet sprejme. Ali vsled domaèega dela je prišel prepozno. Stopil je v gostilno, da ne bi na cesti stal. Ko je zagledal Zagorjana, mu je bilo to zelo neprjetno. Ali preponosen je bil, da bi odhajal. Naročil si je torej četrtni vun in se vsezel k drugi mizi. To je vplivalo na Zagorjana kako rdeče suknjo na bika. Joža je to vedel in hotel Zagorjana še bolj nahujskati. Zašepetal je: »Zdaj ga imam, zdaj mu jih povej. Ali pa se ne upaš?«

Ali Zagorjan je že vstal in šel proti Tonu ter rekel: »Ali nisi ti Požurnikov smrkovec?« — Toni je vstal ter odgovoril zanjočilno: »S pjanimi ljudmi ne gorovim«. S tem se je hotel obrniti proti vratmi. Ali medtem ga je prijel Zagorjan za obliko in udaril v obraz ter zavil: »Glej, ta poljubček ti ne pošlje Rožika!« To je bilo za fanta preveč. Hitro se je Toni izvil iz Zagorjanovih pesti ter sunil pjanegan moža od sebe, da je ta v celih dolgosti na vratih. Pri temu je udaril z glavo in mizo in pričel hudo krvaveti. »Ubij ga, Joža, ubij ga, tega psa!«, je vpil Zagorjan. Ali Joža se ni upal Tonita napasti, kajti ta je že zagrabil stol za branitev. »Le sem,« je zavil, »kdar hoče, da mu glavo zbijem. Jaz se obenh bojim!«

V tem hipu je stopil krèmar z vinom v sobo. »Za Božjo voljo, kaj pa je tukaj?« je zavil. Jezeno je rekel Toni: »Lepo se godi v tvoji krèmi. Komaj pride človek

V evangeliji stoji, da se mora v dove obvariti, politični farji pa jih sovražijo!

Iz Višnjevati pri Vojniku. Po 38-letnem župabovanju je bil sedaj Ivan Lipuš od občinskega predstojništva pri novi volitvi izpuščen ter na njegovo mesto posestnik Železnik izvoljen.

G. Lipuš kot gostilničar ter miren in za ta urad jako sposoben človek bi bil še kaj rad ostal, pa njegov udarec ni zakrivil samo dekan dr. Gregorec, temveč tudi Lipuševa najboljša dva prijatelja. Ta dva mlada moža in staršek Lipuš so vedno eden drugega povzdigovali ter se jeden za drugoga poskušali. Lipuš se je dal od teh dveh zapeljati, da si je veliko prizadeval doseći, da bi Branko Žešek od deželnega odbora za hiralničnega zdravnika bil nameščen, kar pa je nepremišljeno delal, ker je g. dr. Breschnik že zdavnaj po postavnem predpisu poprej nameščen bil. Kar pa sta še ona dva že celo leto v doseg do tega obrekovanj in laži v »Domovino« pisala, pa presega že vse meje nesramnosti. Z veliko predznanstvo še vedno pišeta, da je deželni odbor »krivično in brezpostavno« kar »pod roko« brez razpisa dr. Breschnika nastavil, kar je vse grda laž in hudožnica. To mesto je bilo v uradnem listu »Grazer-Amtsblattu« celo v postavnem roku razpisano, koji časnik vendar vsak viši in pametno mislični uradnik, toraj posebno zdravnik, brati mora. Ako je pa Žešek tako zaspal ali pa sovražen, da nemškega lista ne bere, potem si je sam krv. Na ta postavni način je bil najprej dr. Höhn iz Radeina kot najstariši prosilec sprejet in potrjen, ki si je potem tudi že hiralnič, Vojnik in deloma okolico ogledal ter stanovanje oskrbel, kar je vsem tukaj pravičnim znano, in le tistim ne, kateri se iz same hudožnije lažje, zakriva, tajijo in zavijajo. Ko pa je ta iz posebnih vzrokov svojo prošnjo zopet odtegnil, je bilo dr. Breschnik kot na njim najstariši prošnik potrjen, ki sedaj uraduje v hiralniči ter je tudi za trg Vojnik nameščen. Seveda da tudi od onih občin v vednem večem številu pri njemu zdravilne pomoèi iščejo. Je li dr. B. Žešek ob doloèenem času za reèeno mesto proslil ali ne, to je vse eno, dobil ga ni, sedaj pa naj on molči in miruje in vse njegovi pristaši, kakor bivši župan Lipuš in tisti večni brbrač in babač, ki se na svojo čast sklicuje in pridružuje, da je nedolžen — ker kitajakega zida ne bodo vši skupaj prebili, ter g. dr. Breschnika pregnali, če se tudi vši skupaj na glavo postavijo in živi krst pokažejo.

* * *

Iz Koroškega. Francej, kdo bi tebe ne poznal? Uèil si se orgle popravljati in sezavljati. Marljiwo gibalji tvoji prati na koru in tvoj posluh si pazljivo navajal na prepotrebno harmonion skupnih glasov. Iz majhnega Frančinka rastel si v velikega Franca. To seveda ni kaki tako neravnovesni prigodek. Postal si pa ob enem veliki »kranjski Franjo« — in to je nekaj čudnega in žalostnega. Kot sin napredne Koroške nisi ob času bliska in groma korakal na potu svobode in napredka. Rajši si zahajal v farovske dimnike

notri, ko se ga že napade, kakor da bi prišel med razbojnike. To povem drugim fantom, potem ne boš imel dosti z nami opraviti. — »Toni, jaz vendar nisem nič krv!«, se je oproščal krèmar. Zdaj mi je sploh že vse preneumno. »Vidva« — in obrn v se proti Jožu, ki je ravno Zagorjana zdignil — »glejta da se izgubita in najbolje je, da nikdar več ne prideta.« — »Kaj, zaradi tega ušivca mi hočeš hišo prepopovedati?« je zatulil Zagorjan. — »Kdo je ušivec,« je zagromil Toni in hotel skočiti v pjanjan. Ali krèmar ga je ostavil in rekel: »Vidva takoj vun, drugače pokličem hlapec.« — »Ali krèmar,« je skušal Joža pomiriti. — »Ni krèmar, proc z vama in ti, kump, greš najprve. Tako, ali pa pokličem hlapec.« — »In če ne grem?« je vprašal Zagorjan. Namente odgovorova je zakljal krèmar: »Miha, Hanze!« — »Ti hočeš torej res?« — »Ja, vun vreči vaju hočem, ako noèeta iti.« Že sta prišla hlapca in brez da bi kaj vprašala, prijela sta Jožeta in ga vrgla skozi vrata. Zagorjan se je branil in iskal nož. »Pojdi,« je rekel hlapec Miha. »Nikar se ne brani, ven pa le moraš.« In že je priletel Zagorjan skozi vrata na cesto. Na cesti je bilo ravno nekaj fantov, ki se celi dogodek opazovali. »Glej, glej, je zakljal eden, »krèmjarjeva hlapca se žogata z Jožom in Zagorjanom.« — »Vržimo ju zopet nazaj,« je menil drugi; to je lepše kot kegljanje.

Zagorjan je divjal od jeze, ali potem je raje z Jožom odšel.

(Naprek prihodnjič)

in na prvaške skupščine in tam vohal človeški svobodi strupeni hlap, oziroma vbijal prvaške ideje v tvojo politično glavo. In kakoršne misli, takočno je tudi tvoje dejanje. Imenitnim gospodom na Dunaju čenčaš o koroških Slovencih, češ da ti nočejo slovensko-nemških in nemških šol in da ne marajo za nemško-svobodno kulturo, marveč da hočejo le prvaško-farške učnice in klerikalno sužnost... Franjo, ako hočeš o koroških Slovencih sploh kaj verjetnega govoriti, treba ti je izvirnih informacij, ne pa prvaško farških trobent. Vedi, izvirne informacije se dobijo pri ljudstvu in kakor je samo po sebi umevno le brez spremstva farjev in prvaških dohtarjev, imenovane trobente pa se kujejo v katoliško-politični kovačnici z klerikalnim kladivom na prvaškem ambusu. Pri ljudski informaciji pa bi ti in znani kranjski vprašalec tudi zanesljivo poizvedela, zakaj si bil v prvaško-farško tičnico vjet. Obraze bi si s prtom sramljivosti pokrila, ako bi pri posameznih osebah izvedela, da so te le farji z pomočjo ležuivih kancelnov in grom in peklo protečnih spovednic, pravki pa z strašnim pritiskom njih posojilnic, predzravnim leganjem in nemogočim obljuham v nazadnjško tičnico zatiščali. Pa ne smišlj se nam zdaj, ko si vjet in za nekoliko let v politični zapor obsojen, saj si sam za to duševno kaško okoli beračil in pri ti priložnosti nezavednim ljudem natanko priporočal, s kakimi poštenimi sredstvi te morajo loviti. Morebiti si pa tako-le misliš: Naj bo, kakor je. Da imam le vsaki dan v tem zaporu za kakih 10 K jesti in za javno toliko kron pijače in mi zato ni treba stare orgle popravljati in nove postavljati ter za fino harmonijo piščal skrbeti, je pa dobro! Ako se koroškim Slovencem slovensko-nemške in nemške ljudske šole zavoljo političnega gramofona, ki so mi ga farji in prvaški dohtarji na jezik prvezali in s katerim kranjskim nadklerikalcem v zavabo na Dunaju okoli Isinjam, na višje povelje odstranijo in potem takem njih potomci v duševno temo in politično sužnost zabredejo, to mojemu značaju le vgaja. Da je meni dobro gre in farški in prvaški generali zlate konje jezdijo, koroški Slovenci naj le v sužnem nazadnjaštu pomanjkanja trpijo ali pa konec vzemejo. Da le jaz z farji in pravki harmoniram in moje "orgle" z prvaško-farškimi "orglami" štimajo — to je glavna reč. Ako pa moje dunajske piščale z koroškim ljudskim glasom ne štimajo in meh mojih orgel dosedjanjo sporazumljenje koroških Slovencev med seboj in z sosednimi Nemci v vedno obširnejši disharmoniji piha — to je meni in brezbrinjemu nosaču prvaško-farškega "gramofona" šeckeno.

Nam Korošcem pa bi to ne bilo vas glih po šestnajst. Zatoraj Franci slušaj dobro:

Mi vsi Slovenci nujno prosimo za pardon:

Ne plinkaj Dunajčom, prvaško-farški zvon,

Ne lajnjaj jim razstajajoči gramofon!

Oh štimaj fein slovensko-nemške orglice,

Zato ti plačamo državne kronicel —

rajo; torej mu agitacija proti naprednjakom ne stoji prav dobro. — Konč shoda je bil, da se je odbor izvolil, — kot načelnik posestnik p. d. Muskonič, od katerega upamo, da spravi društvo naprej. G. Schumy je naglašal v svojem lepem govoru, da naj se nikar v društvu politike ne nosi. Ali kaj briga to farške podrepnike? Njim je le za vladanje, pa čeprav tripi pri temu kmet škodo.

Iz "Rožmarinove" doline. Gospod "Faifa", sitnoznamen nadprvak in vodja Metudove posodilnice je imel po nezanesljivemu poročilu žajnega kanonfabrikanta "Gladovnika" na dan sv. Lorenca ta le ssmogovor: "Mnogo let že predsedujem "Prvaški posojilnici" v moj korist in med tem časom sem marsikateri zatravnji "napad" na Nemece in Nemcem prijazne Slovence pri pucanju svoje priljubljene štirkrajcarpipe izmisil in tudi izprožil. Zdaj sem sicer že stara preperela „ainrihting“ kranjskih postopačev; prej pa da se preselim v prvaški "valhal", hočem še nekaj nastitati. Sosedno napredno posojilnico, katera z svojim povod znanim gospodarskim napredkom in dobrodelnim obuašanjem moje nevošljive oči že veliko let jako občutljivo zbada, hočem s pomočjo filialnega "hlapca" kar črez noč uniciti. Ker pa bi to počenjanje na potu poštenega tekmanja brezvsesno bilo, hočem njeni dobro ime z zlaganimi članki v novopečenemu prvaško-liberalnemu "Hrošču" pošteano oskruniti. Laž in obrekovanje ljubim od prve ure panslavističnega dihanja, taki značaj si hočem tudi zvesto ohraniti do odhoda v spodnji svet. Zato mora laž in obrekovanje prvaško filjalo poroditi pomagati. Laž in obrekovanje pa naj prineseta tudi temu prvaškemu "otroku" krstni denar, katerega bode po mojem mnenju njena uboga prvaška "mati" kmalo v svojo "lačno" malho potegnila. — He, ti prilikovi Štingel! Ali meniš, da bodela v zraku postavljena fiujala in lažnivi "Hrošč" te večno čast in tvoji glavnici pa velik promet pripomogel? Vsaki priprosti a značajni človek ti jo lahko takče v obraz zasoli: "Gospod Faifa, ne! na taki način ne bo šlo!" —

pri temu, da imamo novo zborovalno postavo, po kateri se vsakdo kaznuje z zaporom in otegnejem vseh političnih pravic, kdor namenoma moti ali hoče razbiti ali onemočiti shod. Mi se nikogar ne bojimo, ker se nimamo nikogar batiti. Tudi ima na naših shodih vsakdo prosto besedo, kdor se zna dobro vedeni in kdor ima kaj resnega povedati. Ali nasprotники se motijo, ako mislico, da se bomo podali vsakemu rogoviležu in se pustili shod razbiti od vsakega nahujskanega petelina. Prav resno svarimo naše nasprotниke, da bi se pustili zapeljati in hoteli naše shode s škandali, tepeži ali celo prelivanjem krvi motiti. Prav vecega brez usmiljenja bodo potem nazačnili, kajti pravica za vse! Dandane ne velja več urova sila, temveč duha moč. Torej pamet!

Škofovske besede. Škof Benzler v Mecu je imel ob priliki, ko so prišli duhovniki mu za novo leto čestitati, sledeči govor:

Jaz želim, da ostane duhovnik vedno duhovnik, kadar se udeležuje bojev in razprav v javnem življenju; želim da nastopa duhovnik napram svojim nasprotnikom vedno s tisto obzirnostjo in ljubezijo, ki jo je s pravico prizakovati od služabnika Jezusa Krista; duhovnik mora vse izpustiti, kar bi drugo osebno žalilo in držati se mora vedno predpisov resničnosti." itd.

Tako govorijo škofje. Naši politikujoči duhovniki pa bi nasprotnike zastrupili, ko bi to zamagli. Je pač velikanska razlika med duhovnikom — in farjem.

Kdo je kriv draginje mesa? Neki kmet v Frisachu na Koroškem je hotel svojo lepo, 6 letno kravo prodati. Krava je imela 740 kil žive teže. Mesarji so ponudili kmetu za cent 68 K, to je skupno 503 kron. Po tej ceni ni hotel kmet pitane krave dati in odločil se je, da jo raje sam zakole. Po 24 urnem postu je tehata krava še 700 kil. Zaklana je imela 348 kil mrtve teže. Kaj je dobil posestnik zato? Za 348 kil mesa 473 K (1 kila 1:36 K), za kožo 44 K, za 76 kil loja 60 K, skupaj torej 577 K. Dobil je torej za kravo za 72 kron več nego so mu hoteli dati mesarji. Pri temu mu je pa še ostalo: glava, noge, čreve, jetra, pljuče, ledice, kar je gotovo toliko vredno nego mesarjevi izdatki. Torej bi mesar pri eni kili napravil 22 vinjarjev čistega dobička. Ali to mu je bilo premalo. Kdo je kriv draginja?

Novice.

Naši shodi. Imeli smo namen, da priredimo nedeljo 12. t. m. shod v sv. Urbanu, v nedeljo 19. t. m. pa shod v Vurbergu. V listu je bilo to naznano že tiskano in tudi vabilo smo deloma že razposlani. V zadnjem hipu pa je naš urednik g. Linhart težko obolel in shoda se nista mogla vršiti. Ker pa Bog naprednjake ne zapusti, ozdravil je g. Linhart zopet. Shodi se bodejo vršili od te nedelje naprej po sledenem redu:

V nedeljo, 19. prosinca 1908 ob 3. uri popoldne v gostilni g. Marinič v sv. Urbanu pri Ptiju.

V nedeljo, 26. prosinca ob 3. uri popoldne v gostilni g. Gollob v Vurbergu pri Ptiju!

Na obeh shodih bodeta govorila kmet Andrej Drobnič in urednik Karl Linhart.

Nadaljnji shodi se bodejo še pravočasno naznani.

Za shod v Vurbergu se delajo že čudne priprave. Čujemo, da je tamošnji župnik izjavil, da pride "s svojimi" na shod. Dobro! Nas to le veseli! Mi garantiramo tudi župniku, da bodo prsto besedo, ako jo zahteva. Ali — red in mir se bode na shodu vzdrževal, pa če pride 12 župnikov. Kdor bode shod surovo motil, ta bode imel priliko, zagovarjati se na pristojnem mestu. Razumeš? Tako ne gré, kakor prejšna leta, — da bi se namreč par ljudi napolnilo in nahajskalo in jih potem pripeljalo, da razgrajajo. Sicer pa upamo, da vurberški župnik tudi tega namena ne bode imel. Zalostno bi se mogoč v javnosti pokazal, ko bi hotel svojo stranko z rogoviljenjem in s surovimi škandali resiti.

Torej, prepričani smo, da se bodo demotudi v Vurbergu prav pametno pomenili in da ne pride do nikakoršnih prepirov. In s tem kličemo vsem poštenim Vurberžanom brez razlike strank: Na svidenje dn. 26. prosinca pri g. Gollobu!

Shode motiti so se namenili nekateri naših čednih nasprotnikov. Mislijo, da bodo s tem napredno kmetsko misel premagali. Ali pozabijo

Gospodinska šola v Ptiju, ki jo je ustanovil napredni okrajni zastop po predlogu vrlega našega Orniga, je že pričela poslovati. Prostori šole se nahajajo v starem rotovžu. Velika kuhinja ima 2 peči; na eni se pripravlja juhe ter prikuhe (Zuspeisen), na drugi pa močnate jedi. Poleg kuhinje je jedilna dvorana. Tam se pričujejo dekleta namizneg dela in popoldne domačega šivanja. Tretja dvorana je določena za spanje. Zavod je naravnost vzoren in gojenke bodejo dokazale imenitnost tega podjetja. Gospodinsko šolo vodi, kakor že povedano, sestra pokojnega zplašno priljubljenega prosta gosp. Heršič. Za prvo vpeljavo deklet v gospodinska dela pridobila se je tudi županova hčerka gospa Ela Ornig velikih zaslug. Posebno se gleda v zavodu na pručenje cenega, šparovnega kuhanja. Solo obiskuje zdaj 9 gojenk, ali priglašenih je še več. Kdor želi svojo hčerko v vsakem oziru izučiti, naj jo pošlje v to šolo: Naznanila sprejema okrajni odbor v Ptiju, g. župan Ornig (v pekarji) in uredništvo "Štajerska". Dal Bog, da bi se hčerka še bolj razvila v prid in dobro našega ljudstva.

Prvaška gonja proti imenitni gospodinski šoli v Ptiju postaja z vsakim dnevom gnušnejša. Človek ne ve, ali bi se jezik in proklinal čez toli neodkritosčnosti, hincavne, laži in podlosti, — ali pa naj bi se smejal čez kozle, ki jih strelja ta prvaška druh. Prvaški bedaki, ali ne čutite, da se razkrinkujete sami pred ljudstvom? Vi vendar sami v lastnih prvaških listih priznavati, da je bila taka gospodinska šola živ v potreba. Zakaj jo v tem desetletju niste ustanovili? Zakaj pa niste v tistih okrajih, katerih zastopi so v prvaških rokeh, kaj sličnega storili? V prvaških okrajnih zastopih se je sicer velikanske svote kradlo

(glej celjski zastop začasa Dečko-Sarnek-Kosem), se je nadalje "imenitne" račune e za lesene mostove delalo (kaj-ne, gospod Brenčič?) — ali na kako gospodarsko zboljšanje ljudskega položaja se ni mislilo! Kradlo in spalo se je! Zdaj pa, ko je napredni okrajni zastop v par letih velikansko delo izvršil, ko je vsaki dan skušal izboljšati gospodarstvo, izboljšati blagostanje, povečati izobrazbo, — zdaj tulijo prvaki liki volkovom in psujejo vse navprek in čez vsako delo, ki je izvrši g. Ornig. Vpijejo, da je "gospodinska šola le "ponemčevalnica". Presesto slaba mora biti vaša "narodnost", vi prvaški modrijani, ako so ji kuhinjski piskri in škafi za vodo nevarni; presesto slaba mora biti ta vaša hvalisana "narodnost", ako se jo bojite izgubiti v enem ali dveh mesecih! Ali sij vemo, — "narodnost" je tem ljudem istotako le "kšeft" in o "narodnosti" tulijo le tedaj, kadar se jim gre za njih denarni žakelj. Pojdite se solit, vi prvaški lažniki! — Prav modra je tudi misel, da naj bi pošiljali kmetje ptujskega okraja svoje hčerke v — ljubljansko gospodinsko šolo. O ti modri prvaki! V "belo" Ljubljani torek! Vožnja sama bi že toliko koštala, kakor v Ptaju vsa šola. In poleg tega je v Ljubljano mesečno 40 krov, torek dvakrato toliko kakor v Ptaju, plačati. Sploh pa o tej zadevi niti govoriti ni! — Nesramno je, da si upajo stranične cunje kakor celjska brezobna tetka "Domovina" in njen sinček Spindlerjev "Narodni list" napadati celo pošteno gosp. Heršič, sestro ptujskega prosta, ki je še vsem v tako lepem spominu. Pišejo, da je "stara farovka kuharica". Gosp. Heršič stoji tako visoko, da se niti čevljev v urednike prvaških listov ne obriše. "Domovina" naj sploh jezik drži o "farških kuharicah", ker so jo ravno farške kuharice do zadnjega živele. Sploh je "Domovina" stara baba, ki blebeta vsak dan drugače in ki ima toliko prepričanja, kakor Boltatov Pepe! — Gonja proti gospodinski šoli v Ptaju nam le koristi. Čimveč bodejo prvaški lažniki hujskali, temveč članic dobimo. Kajti ljudstvo izpoznavata, da je to le je za prvaških lenuhov, ki imajo za ljudstvo le široki gobec in ničesar družega.

Proti sodniku g. dr. Marinitšu laja brezobna tetka "Domovina" in njeni naistem duševnem obzoru stojec soredni listi. Kaj se je zgodilo? Trgovec g. Slawitsch v Ptaju je bil od par "po prvašku" vzgojenih smrkolinov za več tisoč krov obkraden. Samoumevno je naznani vsakega sodniji, ki se mu je zdel sumljiv. Tako tudi nekega komija, katerega zasebno življenje ni bilo ravno vzorno. Temu komiju se ni moglo ničesar dokazati in bil je vsled tega oproščen. Dobro! S tem bi bila stvar za pametne ljudi končana. Ali dotični komi je šel prvaškim dohtarem na lim in težil g. Slawitscha. Potem takem bi človek torek niti tata ne smel zasledovati, ako se mu ukrade par tisočakov. No, prišlo je do razprave in g. Slawitsch je bil oproščen. Sodnik g. dr. Marinitš je po sodbi rekel: "Oproščeni ste samo pri nas v Ptaju!" Hotel je s tem reči, da ima tožitelj pravico rekurirati naprej. To je celo sodnikova dolžnost, katero mora storiti. In zato — napada tetka "Domovina" z drugimi prvaškimi listi g. dr. Marinitša, kakor da bi postopal strankarsko. To je tako podlo pčenjanje, da bi bil zopet pasji bič edini odgovor! In veste, kdo si je to podlost izmisnil? Ali veste, da je storil to bržkone mož, o kateremu se je izjavilo pred sodnijo, da vsakdo noče z njim v družbi biti, ker je sodniško označeni denuncijant?! Ja, slučajno je bil takrat v sobi naš ptujski dr. Brumen, kratkovidni mož, ki je vjel takoj dotično besedo, jo zasukal parkrat v svojih denuncijantskih ustah in jo potem po jezuitsko zavito poslal prvaškim listom. Tako torek, — tako postopa sodniško označeni denuncijant! Dobro, pane Brumen! Ali ne veš več, da si bil zaradi častikraje zaprt? Ali ne veš, da si storil oblubo, da ne boš več sodnike obrekoval? Ali ne veš, da si za javnost mrtvi mož? Ti, Brumen, tvoj grebeanj raste prehitro! Popisali bodoemo torek tvojo "čast", — hmhm, "čast" denuncijanta! Sramota za prvaške liste, da se pustijo informirati od takih ljudi. Fej, fej, fej!

Ptujska prvaška trgovca Mahorič in Šeligo na noben način nočeta priznati postave. Prvaka

sta, narodnjaka, — bogme, za prvake vendar ne veljajo postave, oni stojijo čez postave! Pa le ni tako, draga dvojčka Mahorič in Šeligo. Blago med vrata obešati je prepovedano, za vaju kakor za druge. Noben vrag vama ne pomaga! In ker se nista držala tega, obojena sta na 60 krov globe. Dober tek! Pritežla sta se sicer, ali prizoba je zavrnjena. Ja, prijetelja, s trmo ne prideva nikam. In s tem, da bodela opetovana kaznovana, si tudi ne pridobita zaupanja pri kupcih!

Marenberški okrajni zastop je sklenil proračun za l. 1908, ki znaša v potrebušinah 22.327 K. Dvignalo se bode 35% doklade. Sklenilo se je nadalje prošnjo, da se pusti zabavni vlak do Sp. Dravograda, da se napodi brezvestnega živinozdravnika Thannhaferja, da se vpelje okrajno zavarovanje za konje itd. Okraj deluje zelo pridno.

Poljedelski shod se je vršil 7. t. m. v sv. Jurju ob Pesnici. Potovalni učitelj g. Belle je govoril o vinogradništvu in novi vinski postavi. Shod je bil izbornno obiskan. Št. Jurjani so vrli naprednjaki, ki se brsgajo za gospodarski razvitek. Čast jim!

Fajmošter Sušnik in kmet Kresnik v Črešnjevcah. Vsakdo v slovenjebistriškem okraju ve, da ta dva moža nista prijatelji in ravno tako ve vsakdo, da je kriv temu nasprotetu edino "Božji namestnik" Sušnik. Kajti ta črna sukna je v dnu svojega črnega srca sovražna vsakemu prostu mislečemu kmetu. Ali vse kar je prav! Tako divje gonje, kakor jo vprizara ta politikujoči, hujskajoči "duhovnik" proti sivolascemu kmetu Kresniku, ki stoji že pol stoletja na svoji gradi ob pljugu, pri delu, katerega pozasjo farji le iz knjig, — také gonje še nismo nikjer opazili. Mi se res čudimo, — čudimo, da ne zavre Kresniku kri in da ne vzame polen ali pasji bič ter poleti z njim v farovž... Da se je Kresnika po Sušnikovi brezvestnosti že opetovan v najnedolžnejših slučajih napadal, je znano. Istotako je znano, kako so temu kmetu farji na gospodarskem polju hoteli škodovati. Ali preglejmo še sledeči slučaj. Neki vbogi žganjar Jakob Lepej je pred krajcem umrl, ker ga je zadela kap. Nazadnje je bil slučajno v Kresnikovi krčmi in v bližini je umrl. Resnicoljubni fajmošter je pisal seveda v "Filposa" in druge farške cunje, da je dotičnik umrl vsled pri Kresniku preobilio zavtečenje žganja, da so ga vsega pijanega pod kolarnico zavlekli in da je moral tam brez vsake zdravniške pomoči umreti. Kaj je resnice na vsemu? Župnik Sušnik je najbližji Kresnikov sosed in prav dobro ve, da gostilničar Kresnik od nekdaj ne in tudi zdaj ne toči nikakor nega žganja do temveč samo vino. Sušnik, aki ste vi pisali dotične infamije v farške cunje, potem ste torej vedoma lagali! Sušnik zelo izveduje in natanko ve, kdo pri Kresniku občuje. Zato ve tudi dobro, da nikdar poprej pa tudi zdaj ni bil pokojni Lepej Kresnikov hlapec. Vendamo to laž čitali v farških listih. Res je pa, da se je nesrečni žganjar navleklo strupa kakor že preje večkrat tudi to pot v črni, župnikovi, toli hvalisani šnopsarski gostilni, — da je rogovil potem v cerkvi pri večernicah, da je naganjal potujoča dekleta iz cerkve in prišel končno v Kresnikovo krčmo, kjer ga je zadela kap. Sodnajska komisija je pri sečiranju dognala, da bi bila vsaka zdravniška pomoč brez uspešna. In od tam so mrlja zanešeli v ravno tisto mrtvašnico, v katero je pustil pred več leti zavleči na gnojem vozu brez slammate podlage usmiljeni Samaritan Sušnik po kapi umrela spoštovanega župnika Stuheca iz Stranic, namesto da bi naparal svojega duhovniškega kolega v farovžu, kjer je 9 sob... Tak je župnik Sušnik, ki druge obrekuje! Sicer pa, Sušnik, spominjajte se par dni nazaj: 14 dni pred smrtnjo je sekal J. Lepj v farovžu drva; ker je par dni v svoji zmedenosti izostal, odpovedal mu je župnik prenočišče v hlevu!! Tako stoji stvar, župnik! Pričeli ste zopet farane preganjati na prižnici in v farovžu. Kako pa kaj podučujete neveste, da naj bi prišle v farovž prenočevati in to v temni obliki, da jih nikdo ne izpozna... Istotako mlade vdove... Kaj pravi k temu Micika?... Knez in škof, stisni roko in udari, — udari po ničvrednih farjih!...

Iz Trbovelj se nam piše: Žalostno naznalo! Tiko in brez bolečin je pognilo "ajmohtsarsko" društvo, s katerim so imeli lepi Lep in drugi trezni junaki toliko veselja. Amen. Kaj bo zdaj z lepimi petelinčki, kaj bo z lepimi oblikami! Kaj bo, ko se je "ajmoht" končal! Slišimo, da jokajo knapi krvave solze, pa ne vemo, ali od žlosti, ali pa od veselja!

Iz Šmartna pri Slovenjemgradcu čujemo: Znani klerikalec, krvavi meštar Janez Staleker Tajmot je bil pri sodniji v Slovenjemgradcu, ker je gospoda Jožeta Škrubaj po krivem obrekoval, obsojen na 30 krov globe ali 3 dni zapora.

Izpred mariborske sodnije. 68 letni Janez Vidovič iz Gorencev je kradel perutino in bode zato 3 meseca kašo pihal. — Z nožem je sunil Franc Arnuš iz Zg. Velovleka Johan Cvetkota. 4 meseca bode Arnuš premisljaval, da bi tega ne smel storiti. — Posestnik Drevenšek iz sv. Lovrenca dr. p. je vrgel hlapca Tumpaj brez zvoka 2 m. globoko v potok. Zato bode sedel 3 meseca. — Posestnik Hanželič je hotel svojemu očetu z nožem vrat prezrati. Ker je to prepovedano, bode lepi sin 4 meseca sedel.

Mlad tat. V Gamlici je ukradel učenec Karl Lastensteiner svojemu gospodarju trgovcu F. Olinger veliko blaga in denarja. Smrkolin je zaprt in pride pred porotnike.

Otroci in patroni. V Slatini se je igral 9 letni Jož f Kostrun z nabasanimi patroni in jih prizgal: ena se je razstrelila in odtrgala otroku prsta ter mu razmesarila oko.

Nesreča. Delavec Arzenšek v Št. Jurju ob j. žel. se je prepiral z drugimi možimi in je končno zbežal. Tekel je čez progo. Ali ravno dosli vlak ga je vjel in mu obe nogi zmučkal.

Požar. V Ormanu je pogorela hiša z vsemi poslopiji posestnika Ignac Tkalca, ki je komaj sebi in svoji družini žvljenje rešil. Požarne hrambe so celo noč in drugo dopoldne delale. Škode je nad 10.000 krov, nesrečne pa je varovan le za 1.400 krov. Baje je neka prokleta roka nalašč začgalala.

Ustreljeni vojak. Na strelišču v Rodvini pri Mariboru se je po nesreči infanteristu J. Krešl puška sprožila. Krogle je zadel infanterista Franc Dobler iz Stobina pri Lipnici v tilnik in je bil revež takoj mrtev.

Razstrelba. V fabriki Aßmann v Leibnici se je zgodila acetilinska razstrelba. Delavca Ježanta je v glo v zid in ga težko ranilo. Nad 30 šip je ubitih.

Umrla je v Slov. Bistrici blaga dobrotnica revež gospa Julijana Baumann. Lahka ji zemljica!

Divje svinje so opazili v okraju Zg. Pulskava. Lov nanje je bil brezuspešen. Redka žival jo je popihala v Pohorje.

Smrt na progi. Pri Mariboru so našli na železnici mrlja krémarja Glušča iz Lendorfa. Baje je skočil iz vlake in se ponesrečil.

Mučenje živali. 11. t. je vozil posestnikov sin F. Perko iz Vratenešič proti Ptaju. Na potu je padel eden konj. Namesto da bi ga fant v Dornavo spravil, pustil je konja v budem mrazu od 8. ure zjutraj do 3. ure popoldne na tleh ležati. Srušajno je prišel orožnik mimo, ki je pustil konja v Dornavo spraviti. Čast mu, kajti in tem je rešil konja posestniku in končal živini trpljenje.

Iz Koroškega.

Somišljeniki na Koroškem! Tekom 8 let, odkar poletava napredni naš "Štajerc" med svet, pokazali ste tudi vi, da imate dovolj zmisla za razvitek svobodne misli, da ne spite v vaših prekrasnih goreh in dolinah. Pokazali ste ravno Korošci, da gre in mora iti napredna stvar zmagovalno svojo pot. Veselje smo čutili, ko ste napredni Korošci v tako lepem številu pristopili naši zvezni, postali naši odjemalci ter prijatelji. Danes lahko trdimo, da je ni občine na Koroškem, v kateri živijo Slovenci, v katero bi ne poletelo vsaki teden vsaj nekaj naših listov. Vemo, da prihaja tudi umazani klerikalno-lažnivi "Š-Mir", katerega priporočajo vsi mračnjaki in črnosukneži. Vemo, da prihaja v novejšem času tudi neki kranjski listič pod imenom "Korošec", kateri širi istotako sovrašto med Nemci in Slovenci. Vemo vse to. Ali istotako vemo, da ni nobenega slovensko pisanega lista, ki bi bil po Koroškem in Štajerskem tako močno

Listnica uredništva in upravnosti.

Amerikanski naročniki! Kadar pošljete denar, napišite natanko ime in adreso, drugače ne moremo list redno pošiljati. Mi ne moremo 15.000 naročnikov v glavi imeti. — Zaradi bolezni našega urednika je nekaj dopisov izostalo in na nekaj pisem se ni moglo odgovoriti. V kratkem se zgodi vse! Pozdrav!

Loterijske številke.

Gradec, dne 11. januarja: 54, 2, 35, 37, 10.
Trst, dne 4. januarja: 44, 38, 11, 74, 70.

Promet razpoljalne trgovine zahteva aparati, o katerih velikosti nima navadni človek niti pojma. Pomisliti je na tisoče in zoper tisoče komadov blaga, ki morajo biti naloženi, da se kupcem pravočasno ugodijo. Marsikatero blago ima zoper razne vrste po velikosti, barvi in muštri. Vsak posamezni komad vseake vrste blaga mora biti posebej numeriran, registriran, pri prodaji fakturiran in izbrisan iz skladnišnih registrov. Numeriranje gre v milijone in tako se lahko predstavljamo, koliko oseb in koliko delavskih moči je v tej zalogi potreben. Razpoljalna hiša Hanns Konrad vslužuje zdaj 200 oseb; o njih delu najdemo lepe članke v letnikih 1907 in 1908. Hanns Konradovega koledarja, katerega dobijo vsi kupci te firme zastonji in poštne prosto.

Dviganje živinoreje je nemogoče brez krme, ki ima dovolj ziveza. Da se lako pridobi, treba je gnijoti travnike in pašo ter polja za krmo in plodove. Gnojenje s samim hlevskim gnojem in gnojnico ne zadostuje, ker jima primanjku e fosforjeve kisline; morata se mesati z Tomaževo moko. V mnogih slučajih se pa poleg Tomaževe moke tudi kajnit gnijoti, kar je priporočljivo zlasti pri slabem hlevskem gnojenju.

Fotografije kot znamke

(marke liki znamkam na pisbah), in dopisnicah s sliko izdeluje po vsaki poslani fotografiji po ceni Otto Neumann, Prag, Karolinental stev. 130. Ceniki se poslujejo na zahtevo brezplačno in franko. 47

Mizarski učenec
se sprejme takoj pri **Fr. Lorber-ju, Gösting**
Nr. 223 pri Gradcu.

Zenitna ponudba
26-letni fani z 2000 kromi go-tovega premoženja želi za ženo prilemo dekle ali vdovo katere imamo gostilno in nekaj posestva. — Ponudba sprejme upravnštvo „Štajerc“ 46

Službo išče 48
trezen in marljiv vinčar, izvežban pri novih ameriških nasadilih in v sadnjereji. Nastop mogoče 1. sredina. Naslov Juri Novak, Zagrad stev. 40 pošta Celje.

Vinsko stiskalnico 25
za večjega vinogradnika, s kafero se lahko 10 polovnjakov vina naenkrat prese, pa tudi za manjšega vinogradnega posestnika, proda Josef Plautz v Lipoglavu pri Ločah.

Tako se sprejme 25
marljivi deček za pekarsko obrt z mesečno plačjo 8 krov; doba učenja 3 leta; pri Anton Cizeju, pekarski mojster v Ljubljani, Zaločarjeva ul. št. 11. Prednost imajo, kateri so se že učili.

Službo išče 20
trezen in marljiv vinčar, izvežban pri novih ameriških nasadilih in v sadnjereji. Nastop mogoče 1. sredina. Naslov Juri Novak, Zagrad stev. 40 pošta Celje.

Denarna posojila

vsake velikosti po 4 do 5% proti dolžemu listu z ali brez prito za jamstvo, plača se v mesecnih obrokih v 1–10 let. Brez posredovalnih pristojbin. Posojila na realiste po 3 1/4% na 30–60 let, največje svote; večja finančirana. 817

Hitro in diskretno se vse izvrši.

Administracija
„Börsen-Courir“
Budapest Postfach,

Porto za nazaj se prosi. Pros se nemško korespondenco.

Vrle zdrave delavke

najdejo pri prostem stanovanju trpeči posel v „Zündwarenfabrik“ v Rusah. 8

Krojaški učenec

na 3 ali 4 letno učeno dobo pri prostem okskrbovanju se takoj sprejme pri Jakob Skaza krojaški mojster v Slovenski Bistrici. 3

Pozor tamburašil

Izšli so ceniki tamburaških partitur od najnovejših skladb tamburaške glazbe i. s. od Broza, Hruze, Tomiča, Botzotta, Machača itd. Dobijo se pri „Prvi sisacki tvornici tamburaša J. Stjepanu v Sisku.“

Viničar

z večim pomožnimi osebam, kateri je zmožen vinogradstva z novimi triami, posebno zelenega cepljenja, se sprejme. Pojasnila da g. Josef Prstec, trgovec v Mariboru, Triesterstrasse Nr. 7. 33

Majer

s Stirimi osebami se sprejme; plačilo 1 K. 20 vin, drva, luč in mleko. Graščina Langental pri Pesnici.

Ura z verižico

za samo 2 kron. Zaradi nakupa večjih številskih eksportnih hiš 1 krasno, pozlačeno 36 urno preciznijo anker-uro z lepo verižico za le 2 K ter 3 leta pism. garancije. Pošlje po povzetju Preuss.-schl. Exporthaus **Ch. Jungwirth, Krakau A.** Kar ne do pade, denar nazaj.

Obskrbnik

brez velikih otrok, se išče za malo posestvo na Spodnjem Štajerskem. Dohodki so: Prijazno, lepo in prosto stanovanje, vrt in sadje. Ker je malo dela bi bil ta posezna za kakega rokodelca ali penzioniranega rudarja prav primeren. Nastop 1. aprila t. l. Ponudbe sprejme in pošlje naprej upr. »Štajerca«.

42

Izjava

Jaz podpisani **Simon Brumec**, posestnik v Pokošah sem z neosnovanim očitovanjem in krimi obdolžitvami gg. **Karola Hrastnik st.** in **Karolia Hrastnik ml.** iz Spodnje Poljskave na časti žalil, ter ju prosim s tem javno odpuščenja.

Pokeše, dne 16. grudna 1907.

Simon Brumec l. r.

P
OZOR

P
OZOR

Pristne snovi za napravo domače pižace dobiti v popolnoma pravi in zdravljivo popolnoma neškodljivi sestavi le tedaj, če ima vsj le jeden del svojih snovi zgoraj stojete, postavno zavarovano varstveno znakom.

Moje snovi so bile že večkrat, zadnjič dne 23. februarja 1907 preizkušane od c. k. preizkuševalnice hrani v Gradišču glede njih neškodljivosti; vsled sprizetval, katera imam v rokah, od omene ne preizkuševalnice, nimajo v sebi nikakih zdravju škodljivih tvarin, vsled česar so v moji sestavi najbolj pripravne za napravo v resnici zdrave in najbolj okusne domače pižace.

Vsled tega prosim vsakega, da pazi v svojo lastno korist posebno na zgoraj stojecje, registrirano znakom, da se tako varuje pred manj vrednimi ponarejenimi izdelki.

Kmetovalci pozor!

Staroznana krčanska tvrdka.

Opozarjam vse kmetovalce in gospodarje na svoje, po vsem Kranjskem, Štajerskem, Koroskem, Hrvatskem, Ogrskem, Dol. in Gor. Avstrijskem znane snovi za napravo domače pižace z vinskih, hruškovih in jabolčnim okusom ter vseh vrst žganja in rumu, 80% octnega cveča itd. Snovi so naravnih pridelkov in vsled tega popolnoma neškodljive. Z njimi lahko mesešte vino in sadni mošti ter delate pižaco na tropino in droži ali tudi na same vodo. Ker je moja trgovina tako razširjena, sem v prijetjem položaju, da dajem za nizko ceno najboljše blago! Vsak ki je enkrat poizkusil, postal je moj stalni naročnik! (Dajem tudi zastonji pojasnila za zboljšanje skaljenega ali drugače pokvarjenega vina in vinske posode). Prosim pazite nastanek na mojo tvrdko, ki obstaja že več ko 15 let in vsled tega le samo ona more oddajati vse po dolgi izkušenih receptih! Na zahtevo pošljem cenike zastonji.

Z edličnim splošenjem udani

Andrej Pollak, trgovec s špecijskim in drugim blagom

, Pri črem psu! Gradec, Annenstrasse stev. 46.

Okrajna hraničnica v Konjicah

obrestuje od 1. januarja 1908 vlžbe z 4 1/4%
in daje hipotečna posojila po 5 1/2%

Tudi se v porabo daje domače hranične blagajne (Heimsparkassen).

Ravnateljstvo.

razširjen in tako priljubljen, kakor naš list. — Ali to je še vse premalo! Mi bi dali radi „Štajercu“ koroško prilog, da bi zamogli več prostora za koroške reznere porabit. Mi bi radi še več o Koroški pisali, še bolj nasprotnike Koroške bičali! Ia zato vam zopet priporočamo: Vsak napredno misleči Korošec naj bude naš naročnik. 3 krone na leto si vsakdelahko odtrgu in dobil bude list, ki izhaja na najmanje 8 velikih straneh vsaki teden. Delejte neumorno za naš list! Zahajajte edino v gostilne, kjer je naš list na rezpolago. Zshtevajte „Štajerca“ po kavarnah in hlevnicah! Priporočajte ga povsod! Na delo!!

V Velikovcu so napravili „misijon“, da bi napredujanje takoj v kozji nogi nagnali. Pa ni tako. Čujemo, da ni nikdo versko zblaznel in da torej ta misijon pravzaprav ni imel vidnih „uspehov“ . . .

Da bik ne zdvija so iznašili klerikalci v Štajerski Mali St. Vid (Klein-St. Veit) novo sredstvo: poškropili so bika najprve z žeganjo vodo in ga potem odgnali. To se je zgadilo l. 1908!

Požar. V Pasivasi pri Št. Pavlu je zgorelo Čemperjevo poslopje s krmo in 5 prašči. Prevrnila se je baje štetilka. Škode je za 1600 K.

Ubil se je nadkonduktor Michael Mödritscher, ki je bil na celovškem kolodvoru. Nesrečen je izdrnil in padel tako nesrečno, da je čez par ur umrl.

Po svetu.

Ljubi „Štajerc“! Neki prodajalec časnikov si je hotel kupiti konjička, da bi z njim lahko svoje liste hitro na žleznicu vozil. Šel je k žida Natanu in le-ta mu je priporočal tudi takoj starejšega šmeljčka. Mož kupi šmeljna. Čez 3 dni pa prileti razburjen nazaj in zavpje nad Natanom: „Kakšnega konja ste mi prodali?“ — „Kaj? Ali ni dober?“ — „Dober? Šmelj je slep na obeh očesih!“ — „No“, je odgovoril Natan prijazno, „saj vam nisem šmeljna zato prodal, da bi vam cajtunge bral“ . . .

Hrvatske šole. Na hrvatski šoli v Djakovem se prišli abc-strelci z nožmi in revolverji (!) v šolo, da bi pobili učitelja. Orožniki so moralni otroke premagati. Palica, brezovka, na Hrvatskem se pač šparajo!

Tržna poročila.

Ptuji, tedenski sejem dne 10. januarja 1908:

Vrsta	Mera	Cena
	K	vin
Pšenica	500 kil	12
Rž	500 kil	11
Ječmen	500 kil	10
Oves	500 kil	9 60
Kuruz	500 kil	8 50
Ajda	500 kil	9
Fizol	50 kil	7 do 11
Leča	1 kilo	96
Grah	1 kilo	56
Kaša	1 kilo	28
Pšenični gris	1 kilo	44
Rž	1 kilo	40
Sladkor	1 kilo	80
Češplice	1 kilo	64
Cebule (luk)	1 kilo	16
Moka boljša (Mundmehl)	1 kilo	42
Moka za žemlje	1 kilo	40
Moka za polento	1 kilo	26
Goveje maslo	1 kilo	20
Svinjsko maslo	1 kilo	86
Špach frišni	1 kilo	30
Žmavc	1 kilo	40
Šunka	1 kilo	16
Pleče	1 kilo	96
Hrbtno meso (Kitzbraten)	1 kilo	60
Puter	1 kilo	2 40
Jajca	28 kom.	2
Goveje meso	1 kilo	1 20
Teleče meso	1 kilo	1 40
Svinjsko meso	1 kilo	1 60
Mleko, frišno	1 liter	16
Drva, trda, meter dolga	1 kub. met.	3 50
Premog (Steinkohle)	150 kil	2 80
Mrva sladka	150 kil	3 80
Mrva kislka	150 kil	3 20
Slama (Lager)	150 kil	3 40
Slama (strelja)	150 kil	2 80
Meso za klobase	1 kilo	1 26

Neveste in ženini

pridite v našo trgovino, kjer se nahaja veliko blaga najlepših novosti.

Štofi za moške obleke! Volna za ženske obleke! Židan robci (tihelci) od 2.50 do 10 kron!

Kranceljni, pušljci! Židani traki!

Vse novo in krasno. Zaloga je velika in vsakdo si lahko izbere. Cene so priznane nizke, postrežba pa izvrstna, kajti lastniki delamo sami in postrežemo kupcem z največim trudom, samo da si ohranimo zaupanje kupcev. — Priporočamo se in pozdravljamo Vas.

L. F. SLAWITSCH & HELLER v PTUJU

trgovci z manufakturnim blagom, Florianiplatz.

M. Gspaltl,

ivdelovatelj zlatnine in optičnega blaga
Wegschaiderjeva hiša - **v PTUJU** - Wegschaiderjeva hiša
priporoča pristno srebrene močne prstane z imeni
za zaročence kakor tudi bele prstane iz nikelnega
vse lastnoročno delo, po nizkih cenah.

2 vrla viničarja

za ameriške vinograde s 4. ali 5 osebami
kakor tudi nekaj vrlih majerjev tudi z
večimi pomožnimi osebami se takoj ali čez nekaj
časa sprejmejo. Ponudbe sprejema Joh. Liniger
v Mariboru.

Trgovski pomočnik

nemškega in slovenskega jezika v besedi in
pisavi zmožen, se sprejme za trgovino z meš-
nim blagom — Samo trezni prosilci naj pošljajo
ponudbe na g. Mathieu v Zrečah pri
Konjicah.

Ura z verižico samo 2 K.

Šlezijska eksportna huša je nakupila veliko ur in
nih razpošilja: eno prekrasno, pozlačeno 36 ur
natancno idočo anker-uro z lepo verižo same 2 K
obenem se pismeno tri leta jamči. Po poštrem
povzetju rezpošilja prusko-šlezijska eksportna hiša

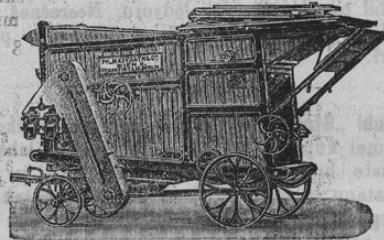
F. Windisch, Krakov, Nr. U/64.

Opomba: Za neugajajoče se denar vrne.

Priznano
sejalnice vnovič zboljšanega sestava
„Agricola“,
jeklene pluge, brane, valjarje,
kosičnice za travo, deteljo in žita,
obračalnike, stroje za grabljenje sena in
žita, stiskalnice za grozdje in sadje,
hidravlične stiskalnice,
stroje za mečkanje in robkanje grozdja,
mline za sadje, škropilnice za trte in druge
rastline, stroje za sušenje sadja in sočiva,

naj boljše

mlatilnice s patentovanimi tečaji, prirej-
nimi za kolobarno mazanje
(Rollen-Ringschmieler, ročne na vtel in motorno,

vrtilne pumpe za gnojnico,
stroje za snaženje žita, trijerje, stroje za robkanje koruze, stroje za rezanje s patentovanimi tečaji, prirejenimi za
kolobarno mazanje, da jih je možno goniti povsem lahkotno, stroje za parjenje krme, peči za štedilne kotle in vse druge
kmetijske stroje izdeluje in razpošilja v najnovejših, odlikovanih sestavih.

Ustanov. 1872. **PH. MAYFARTH & Co., DUNAJ 24** Taborstrasse št. 71 1050 delavcev.
tvornica kmetijskih strojev, livarne in parne fužine.

Očlikovan z nad 600 zlatimi, srebrnimi kolijama i.t.d.

Zastopniki in preprodaci se isčejo.

Dobra gostilna

z opravno klalnico in prodajnico, velikim gospodarskim
poslojem z svinskim in govejimi hlevi se proda zaradi
rodbinskih razmer.

Pojasnila da **Mathias Marinscheg v Konci**
(Gams) pri Mariboru.

40

Naznani lo preselitve.

Od 16. decembra naprej se uradni prostori
**hranilnice deželno-knežnega
kamornega mesta Ptuj** nahajajo
v novem mestnem rotovžu

Uradne ure so kakor poprej za poslovanje s strankami ob
delavnikih od 8—12 ure.

To da na znanje slavnemu občinstvu

ravnateljstvo.

Zahtevajte

zastonj moj veliki cenik mojih najfinješih
in natančno idočih ur, srebrnine in
zlatnine.

Dokaz da

imam res fino in dobre blago, je to da
imam odjemalce, iz vseh dežel in glav-
nih mest.

Za vsako uro se pismeno 3 leta jamči.

Nedopadeno blago se lahko zmenja,
ali dam celo vso to nazaj
Razpoložila po pošttem povzetju specjalne delavnice za najtežjeza
popravila ur, zlatnine in optik

TH. FERNBACH

na večji šolski zalogi ur Marburg 96.

Nikel ure od . . . . . 1-80 Sreb. ank. rem. 4-50
Sreb. ženska . . . . . 3-50 Ure budilke 1-50
Stenske ure . . . . . 1-50 naprej.
Razpoložila po pošttem povzetju specjalne delavnice za najtežjeza
popravila ur, zlatnine in optik

